

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник тез доповідей II Міжнародної
курсантсько-студентської наукової конференції

14 – 15 листопада 2013 р.

Львів – 2013

СЛОВО ДО ЧИТАЧА

Обрії культури розширюються
Цьогорічна II Міжнародна конференція «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» відбувається в такий час, коли до духу (багатогранність і наукове осмислення) потрібно більше, ніж коли-небудь. Все більше і більше людей потребують духовного хліба, тобто, такої духовності, яка «характеризує шлях до самого себе, розкриває внутрішню безмежність людини і є ціннісним домобудівництвом особистості» (Сергій Кримський). Незважаючи на скептичні частини суспільства щодо цього, на часті несприятливі умови для розвитку культури та інші наслідки «антисоціального» XX століття, духови не відродження все-таки відбувається, воно охоплює й молодь, яка, безперечно, буде тією визначальною й активною силою, що творитиме «гуманітарну ауру» й обличчя нашої Держави в майбутньому. Свідченням цього є наша конференція.

Зацікавлення молоді різними аспектами духовно-культурного розвитку суспільства, увага до мікро- і макропроблем культури, до окремих менш і більш видатних особистостей та тих чи інших феноменів культури свідчать про позитивні процеси і зрушення в суспільстві, а те, що такий масштабний форум відбувається в технічному навчальному закладі, надзвичайно показовий у цьому плані факт.

Отже, увага до матеріалів, вміщених в цьому збірнику, можна потішитися з того, що зростає увага молоді до рідного слова, своїх звичаїв і традицій, а також до неординарних постатей в українському й світовому культурологічному контексті, які своєю діяльністю багаторазово підтверджували первинність духовного начала і його незаперечний пріоритет та першочерговість у людському суспільстві.

Учасники конференції – курсанти й студенти різних спеціальностей: як гуманітарних, так і природничих. Вони живуть у різних країнах (масо тут представлено доповіді учасників більш, ніж із десяти країн), цікавляться розмаїтими проблемами розвитку культури і, як видно з поданих матеріалів, кожен по своєму бачать її роль у нашому глобалізованому, комп'ютеризованому світі. Спектр матеріалів, вміщених у цьому збірнику, надзвичайно широкий і вони відображають тематику 6 секцій конференції: «Соціокультурний вимір науки», «Монадні особистості в культурологічному вимірі», «Соціум як фактор становлення й розвитку людини», «Вплив глобалізації на інтеграційні процеси на національній культурі», «Розмаїття й естетика культурних феноменів», «Духовні аспекти формування особистості XXI століття». Зважаючи на унікальність дати в історії нашої культури – 200-річчя від Дня народження Тараса Шевченка в 2014 році – окрема секція присвячена осмисленню окремих аспектів його творчості «Т. Шевченко у культурологічному дискурсі сучасності».

II Міжнародна конференція «Культура як феномен людського духу», учасники якої так чисельно збиралися в нашому навчальному закладі, черговий раз підтвердила: духовні цінності – вічні, неперехідні, допомагають кожному, хто цього прагне, повноцінно ідентифікувати себе в світі, є тими крильми, що підносять особистість до високого неба гуманітарних цінностей, бо

Людина, нібито, не літає,
А крила має, а крила має... (Ліна Костенко).

Марта ЛАБАЧ,
завідувач кафедри українознавства ЛДУ БЖД

«Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)», II Міжнародна курсантсько-студентська наукова конференція (XI, 2013, Львів)

Збірник тез доповідей II Міжнародної курсантсько-студентської наукової конференції «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» – Львів: ЛДУ БЖД, 2013 – 356 с.

РЕДАКЦІЯ:

РАК Тарас Євгенович, кандидат технічних наук, доцент
ЛАБАЧ Марта Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
КУЛЬЧИЦЬКА Марина Орестівна, кандидат філологічних наук, доцент
ШЕЛЮХ Ольга МIRONIVNA
ХЛИПАВКА Галина Григорівна
МАКОВИЧ Христина Ярківна

Збірник укладено за тезами доповідей II Міжнародної курсантсько-студентської наукової конференції «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)», 14-15 листопада 2013 року.

Матеріали друкуються українською, російською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1 Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на національну культуру;
- Секція 2 Духовні аспекти формування особистості XXI ст.;
- Секція 3 Монадні особистості в культурологічному вимірі;
- Секція 4 Розмаїття й естетика культурних феноменів;
- Секція 5 Соціокультурний вимір науки;
- Секція 6 Соціум як фактор становлення і розвитку людини;
- Секція 7 Т. Шевченко у культурологічному дискурсі сучасності.

Секція 2

ДУХОВНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ХХІ ст.

<i>Афтанасьєв Р.</i> ЦІНІСНІ ОРІЄНТИРИВ СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ РЕКЛАМІ.....	35
<i>Величко О.</i> ДУХОВНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В ХХІ СТОЛІТТІ.....	38
<i>Гном С., Кіндзера А.</i> ХРИСТІЯНСЬКА ЦЕРКВА І СПОРТ.....	40
<i>Гришок О.</i> ПОНЯТТЯ «ЩАСТЯ» ЯК ЛЮДСЬКОГО УНІВЕРСУМУ (ЗА КНИГОЮ БРУНО ФЕРРЕРО «365 КОРОТКИХ ІСТОРІЙ ДЛЯ ДУШ»).....	42
<i>Данчук І.</i> ГЕНЕАЛОГІЧНЕ ДЕРЕВО ЯК СИМВОЛ РОДУ.....	44
<i>Елизєвська А.</i> КУЛЬТУРОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВІЙСЬ- КОВОЇ СЛУЖБИ.....	45
<i>Зуб І.</i> ВИХОВАННЯ ДУХОВНОСТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ.....	48
<i>Куризишин В.</i> МОВА ЯК СВДЧЕННЯ ВОЛІ НАРОДУ.....	50
<i>Ілюхін М.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО НЕЦЕНЗУРНУ ЛЕКСИКУ У ВІЙСЬКО- ВОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	54
<i>Котельницька О.</i> СПЛКУВАННЯ З ІДЕАЛОМ – НЕОБХІДНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ПОВНОЦІННОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	57
<i>Марків Ю.</i> КОНЦЕПТ «ПАМ'ЯТЬ» У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ ОКСАНИ ЗАБУЖКО.....	59
<i>Микитур А.</i> ДУХОВНИЙ СВІТ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	62
<i>Мотиль М.</i> КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК НАПРЯМОК ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ.....	64
<i>Нестерук Т.</i> МОВА ЯК ВИЯВ ВНУТРІШНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛЮДИНИ.....	69
<i>Петіна Х.</i> ДЕМОКРАТИЧНА ПРИРОДА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	72
<i>Вірнінгарс Р.</i> ФРАУЕНКРХЕ У ДРЕЗДЕНІ – СИМВОЛ ПАМ'ЯТІ І ПРИМІРЕННЯ.....	74
<i>Реманюк А.</i> РЕЛІГІЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ДУХОВНОСТІ.....	78

<i>Саків М.</i> ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ ТА ХРЕЩЕННЯ РУСІ.....	81
<i>Сидорак Р.</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНО- СПІ У КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	84
<i>Шпак А.</i> КУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ УКРАЇНЦІВ.....	86

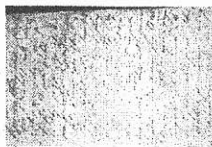
Секція 3

МОНАДНІ ОСОБИСТОСТІ
В КУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ВИМІРІ

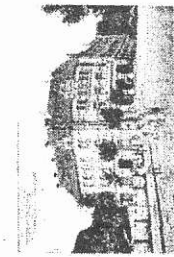
<i>Вовк Л.</i> ВИДАТНІ ПОСТАТІ В ІСТОРІЇ ЛЬВІВСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.....	89
<i>Гарасимчук Р.</i> ВАСИЛЬ СТУС БОРЕЦЬ ЗА ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ.....	91
<i>Гдакович О.</i> «ПРИГОТОВЛЕНИЙ ДО ВЛАСНОЇ ІСТОРІЇ»: ЮРІЙ ЛИПА.....	95
<i>Дяків А.</i> ЗАХИСНИК І ФУНДАТОР УКРАЇНСЬКОЇ ПСИХОЛОГІЇ.....	98
<i>Дека В.</i> ХАРИЗМАТИЧНІ ЛІДЕРИ ТА ЇХ РОЛЬ У ТВОРЕННІ ІСТОРІЇ.....	101
<i>Дорошенко З.</i> Внесок Івана Неच्या-Левицького в українську літературу XIX століття (до 175-річчя від дня народження).....	104
<i>Кошчук Ф.</i> НІКОЛА ТЕСЛА – ФЕНОМЕН НАУКИ.....	107
<i>Ляхович А.</i> МОНАДНІ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ ЯК ЗАКЛИКИ ДУХОВНОСТІ СЬОГОДЕННЯ.....	109
<i>Молдавчук Т.</i> ІЛАРІОН ЕЛІЯСЕВИЧ – УКРАЇНСЬКИЙ ВОГНЕБОРЕЦЬ: ІСТОРІЯ ВІДВАГИ І САМОПОЖЕРТВИ.....	112
<i>Шейник А.</i> ІВАН БОБЕРСЬКИЙ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ.....	115
<i>Шпугляр М.</i> ОБРАЗ ЖІНКИ В ПОЕЗІЇ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ.....	117
<i>Щурко О.</i> О.С. ВЕНТЦЕЛЬ – І. ГРЕКОВА, НЕПОДІЛЬНІ ГРАНІ ВИДАТНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	119

Додавки

- № 1. Послужний лист Іларіона Еліясевича.
 № 2. Головний корпус служби пожежної охорони Львівської обл., споруджений у 1901 р.
 № 3. Скульптурне зображення Св. Флоріана – покровителя пожежників, встановленого на Головному корпусі пожежної охорони. Автор і виконавець український скульптор Петро Войтович.
 № 4. Пожежна каска, призначена для урочистих подій та при виконанні менш небезпечної служби.
 № 5. Кокарда 1868 р. з головного убору пожежників (у центрі відсутня втрачена накладка у вигляді лева).
 № 6. Пожежна відзнака з одностороню пожежника.
 № 7. Пам'ятна відзнака пожежникам та ветеранам пожежної служби за мужність при гасінні пожежі.

№ 1

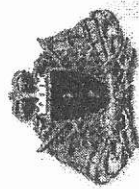
№ 2

№ 3

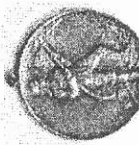
№ 4

Додавок № 5

Додавок № 6

Додавок № 7

УДК 316.613.5+001

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИК
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

Шейник А.

Наук. керівник – Ковальчук А. М.,

канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (м. Львів)

І. Боберський, педагог та громадський діяч, народився 14 серпня 1873 р. у селі Доброгостів на Дрогобиччині у сім'ї священика. Навчався він розпочав у Самбірській гімназії. Після її закінчення подався до Львова, де вступив на філологічний факультет Львівського університету. Після закінчення цього навчального закладу молодий галичанин вирушає на навчання до Австрії, у місто Грац. Там стає членом товариства "Русь", захоплюється фізичною культурою. Це захоплення стало настільки сильним, тож наш землянин пройшов однорічний курс руханки (фізкультури) у Відні та успішно склав з нього іспит, отримавши право бути вчителем фізкультури середніх шкіл. Набравшись потрібного досвіду, Іван Боберський здійснює подорож Західною Європою, він побував у Франції, Швеції, Чехії, Німеччині. Він вирішує розпочати справу з популяризації фізкультури та спорту, потрібно розпочати і на рідній землі. [2, 3].

1901 р. Іван Боберський повертається до Львова і починає реалізувати свої думки. Викладаючи німецьку мову та класичну філологію в Першій академічній гімназії Львова, він одночасно стає вчителем фізичної культури. Фаховий вчитель руханки, І. Боберський викладає руханку і в гімназії сестер-василіянок [2].

Іван Боберський був наполегливою людиною, і вже у червні 1901 року за його підтримки було створено турток для підготовки гімназійної молоді до публічних гімнастичних виступів [1, 2].

Іван Боберський проводив наполегливу діяльність задля розвитку фізичної культури. Він об'їхав усю Галичину, читаючи реферати про значення фізкультури для здоров'я людини і для формування стійкого духу нації. Професор І. Боберський популяризував руханку і спорт, видаючи численні спортивні журнали [1, 2].

Не можна не згадати про вагомий внесок І. Боберського у розвиток спортивної організації "Сокил". Під його керівництвом "Сокилі" придбав багато нерухомого майна, проводив масові руханкові вечори у Стрию, Тернополі, Раві-Руській, створив численні спортивні клуби у містах Галичини: у Тернополі – "Поділля", у Станіславові – "Буй-Тур", у Стрию – "Скала" [1, 2].

Перелік окремих подій того часу, до проведення яких Іван Боберський мав безпосередній стосунок:

- 1903 р., осінь – створено футбольні команди «Слава», «Україна»;
- 1904 р., травень – організовано спортивний осередок «Український спортивний кружок»;
- 1906 р. – з'явився спортивний осередок «УСК1906»;
- 1906 р. – фінансова підтримка купівлі приміщення для централі «Сокіл» (вул. Руська, 20);
- 1908 р., осінь – початок видання часопису «Сокільські вісті» [2, 3].

Підсумковим результатом активної організаторської роботи І. Боберського стало його обрання в серпні 1908 р. головою Старшини (Ради) гімнастичного товариства «Сокіл» та центрального осередку «Сокіл-Батько» у Львові [2].

У подальші роки І. Боберський бере активну участь у роботі бойової управи Легіону УСС.

У листопаді 1919 р. військові обставини змусили уряд ЗУНР емігрувати з Кам'янець-Подільського в Австрію. Вийхав і І. Боберський. 1920 р., включений у склад дипломатичної місії ЗУНР, педагог вирушив у США, де протягом двох років проводив інформаційну роботу серед 500-тисячної громади українських переселенців, збирав кошти на утримання уряду, а також на допомогу українським спортсменам [1, 3]. У 1922–1932 рр. І. Боберський оселився в канадському місті Вінніпег, де очолив представництво ЗУНР та український Червоний Хрест. 1932 р. – переїхав до словенського містечка Гиржич, звідкіль родом була його дружина Йосифина Поллак. Іван Боберський помер 17.08.1947 р. [1].

«Фізичну культуру – на службу нації» – одне з гасел Івана Боберського, який прагнув виховати здорову і сильну націю, націю, яка повинна була посісти рівне місце серед інших європейських народів. На жаль, ім'я цієї людини мало відоме широкому загалові вчителів фізичної культури, людям, які організовують спортивні змагання, та й взагалі тим, хто займається спортом. Та все ж хочеться сподіватися, що доробок піонерукраїнського тіло виховання буде-таки належним чином оцінено й пошановано.

Література

1. <http://maudan.drohobych.net/?p=5042>.
2. Пристула Е. Становлення і розвиток педагогічних основ української народної фізичної культури : Автореферат дис. ... доктора пед. наук. – К., 1996.
3. Українська педагогіка в персоналіях : навч. посібник : У 2 кн. / За ред. О.В. Сухомлинської. – К. : Либідь, 2005. – Кн. 1.

УДК 82-193

ОБРАЗ ЖІНКИ В ПОЕЗІЇ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

Штуляр М.

Наук. керівник – Лабач М.М., канд. філол. наук,
завідувач кафедри українознавства

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (м. Львів)

Багато жінок в українській літературі постають перед нами як героїні, патріотки, готові віддати своє життя заради майбутнього своєї Держави. Такою була Олена Теліга. Віддана своїй Батьківщині, вона свідомо пішла на смерть заради неї. «Поетка вогняних меж», Олена Теліга, була оригінальна у своїх творах, яскраво відобразила свій час і українську жінку в ньому. Про неї можна чимало писати, говорити, адже її ім'я досить відоме, але треба підкреслити, що кожен сприймає її поезію по-своєму, бо й кожна окрема людина – це індивідуальність, а отже, «відкриття» цієї поетеси в кожного своє. Крім того, актуальність цієї теми, на нашу думку, вічна, бо й вічна тема жінки, ідеал якої в різні часи бачимо по-різному. Якщо ж урахувати, що в наш час часто про жінку і говорять не дуже поважно, і сама жінка не завжди вимагає до себе поваги, то приклад Олени Теліги як особистості, а також той жіночий ідеал, який вона представляє своєю поезією, більш ніж показовий і необхідний для нас.

Тільки знаючи і вивчаючи життєвих шлях такої поетеси, як Олена Теліга, можна побачити і зрозуміти, якого була доля тогочасних поетів – людей, що просто хотіли жити і творити, писати і розповідати про те, що дійсно варте уваги.

Писати Олена Теліга почала ще в дитинстві, не знаючи, що згодом її твори стануть взірцем. Її поезії надзвичайно цікаві та різноманітні. Образ жінки в її поезіях відповідає українському національному ідеалові, відповідно до якого українка завжди була соратницею і помічницею свого чоловіка. Сама ж поетеса вважала, що жінка має бути мужньою, але водночас ніжною, красивою. У поезії «Мужчинам» звучить мотив відданості жінки своєму чоловікові, який іде в бій за Батьківщину. Відраховуючи жінки дорозу, наша жінка відає все:

«Все, що дає життя іскристе і багате, мов медоносний сік, збираємо для вас...» [3, с. 609].

Лірична героїня цієї поезії жертвна й мужня, любляча, її душа – подібна до криниці, що з неї п'є спраглий борець за волю. Вона ладна віддати всю себе до останку, «напоївши радістю життя» чоловіка, і його слідами піти навіть на смерть.